

Petrol kanununun i nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası ve İktisad ve Bütçe encümenleri mazbataları (I/1036)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1936

9 - V - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

792 numaralı petrol kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında İktisad vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 5 - V - 1938 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe

Asfalt petrolün tabii müştaklarından olmak itibarile petrol istihsaline yarayan ham maddeyi teşkil ettiğinden 792 numaralı kanun hükümlerine tâbi tutulmuştur.

Son zamanlarda memleketimizde bu maddeye fazla miktarda ihtiyaç olması üzerine icra kılınan tedkikat neticesinde kendisinden petrol istihsal edilebilmek için asfaltın gerek miktar ve gerek evsaf bakımından bazı şartları haiz olması icab ettiği anlaşılmıştır. Bu asfalttan iktisadî surette petrol istihsal edilebilmesi için asfaltın yüzde 8 - 10 nisbetinde petrolü ihtiva etmesi ve bu asfaltın petrol istihsali için kurulacak tesisatı en az yirmi sene besleyebilmesi lâzımdır. Bu şartları haiz bulunmayan asfaltın petrol istihsali bakımından iktisadî kıymeti yoktur.

Maden tedkik ve arama M. T. A. Enstitüsü tarafından icra kılınacak tedkikat neticesinde yukarıda yazılı şartları haiz bulunmadıkları anlaşılan asfaltların, haddi zatinde mahiyetleri itibarile taşocakları nizamnamesine tâbi mevaddan bulunmalarından 608 numaralı kanunun 5 nci maddesiyle idaresi İktisad vekâletine bırakılmış olan taşocakları hakkındaki usule tevfikân işletilmesi gerek muamelelerinin süratle intacı bakımından ve gerek mahiyetleri itibarile muvafık görülmüş ve lâyiha bu esaslar dairesinde hazırlanmıştır.

Bu asfaltların kolaylıkla işletilmesi hem bir taraftan memleketin mühtaç olduğu asfaltları dahilden tedarik etmek suretile döviz tasarrufuna, hem de memlekette yeni iş sahaları açılmasına yarayacaktır. Bu mülâhazalara binaen 792 numaralı kanunun birinci maddesine eklenmek üzere bu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/1036
Karar No. 60

7 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

792 sayılı petrol kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında İktisad vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 5 - V - 1938 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi İktisad vekili huzurile tedkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibeye ve şifahen verilen izahata nazaran işbu kanun lâyihası esas itibarile kabul olundu.

Birinci maddede daha ziyade vuzuh temini için maddenin tahrir şekli değiştirilerek tadil ve ikinci ve üçüncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek katınıza sunulur.

İktisad En. Reisi	M. M. Na.	
İzmir	Niğde	
R. Köken	Dr. R. Ferid Talay	
Kâtib		
Niğde	Afyon	Gazi Anteb
Dr. R. Ferid Talay	Berç Türker	B. Kaleli
Konya	Ankara	Seyhan
H. Dikmen	A. Ulus	Esmâ Nayman
İzmir	Kocaeli	Gümüşane
Benal Arıman	İ. Dıblan	Edib Tör
Eskişehir	Samsun	
Emin Sazak	Ali Tunah	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 200
Esas No. 1/1036

22 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

792 sayılı petrol kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında olub Başvekâletin 9 Mayıs 1938 tarih ve 6/1936 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad encümeni mazbatasile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekili hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

Maden tedkik ve arama enstitüsü tarafmdan yapılmakta olan petrol araştırmaları neticesinde memleketin muhtelif mntakalarında petrol istih-saline yaramayan bir takım asfalt cevherleri bulunduğu, halbuki alelûmum asfaltlar 792 sayılı kanun çerçevesine girmekte olub bu kanun vazeylediği kayid ve şartlar dairesinde bu nevi asfaltları işletmek mümkün olmadığı ve bu sebeble memleketin çok muhtac bulunduğu asfalt ihtiyacı hariçten tedarik edilmek

suretile hem memleket dışına paramızın çıkmasını ve hem de döviz sıkıntısını mucib olduğu görülerek bu millî servetten istifade etmek için terkinde % 8 - 10 dan aşağı petrolü ihtiva eden veya bu miktarda petrolü havi olub da en az yirmi sene kadar bir işletmeyi idare edemeyecek derecede az olan cevherlerin taşocakları nizamnamesi hükümlerine tâbi olarak işletilmesini temin maksadile sevk edildiği anlaşılan lâ-yiha esas itibarile encümenimizce de kabul edilmiştir. Ancak bu hükmün Hükümetin teklifinde olduğu vecih üzere petrol kanununa konulması münasib görüldüğü gibi her hangi bir tereddüde mahal verilmemek için de kanun ibaresinin daha açık yazılması düşünüülerek lâyihanın birinci maddesi encümenimizce o şekilde değiştirilmiştir.

Müstacelen müzakere edilmek dileğile Umumi Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislige sunuldu.

Rs. V.	M. M.	Kâ.
Isparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrem Ünsal	R. Karadeniz	F. Öymen
Çorum	Kayseri	Kırşehir
E. S. Akgöl	F. Baysal	M. Seyfeli

Malatya
M. Öker
Mardin
R. Erten
Ordu
H. Yalman
Trabzon
Sırrı Day

Malatya
O. Taner
Muş
Ş. Çiloğlu
Sivas
R. Çiner
Yozgad
S. Içöz

Manisa
T. Türkoğlu
Muş
Ş. Ataman
Tokad
S. Genca

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

792 numaralı petrol kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 792 numaralı petrol kanununun birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Mikdar veya evsaf bakımından petrol istihsaline müsaid olmadığı İktisad vekâletince tesbit edilen asfaltlar mezkûr vekâletçe idare edilmek üzere taşocakları nizamnamesi hükümlerine tâbidir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İktisad vekili memurdur.

5 - V - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Üzalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

792 sayılı petrol kanununun birinci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Mikdar veya evsaf bakımından petrol istihsaline müsaid olmadığı İktisad vekâletince tesbit edilen asfaltlar; Maadin nizamnamesinin bazı maddeleriyle taşocakları nizamnamesinin tadiline dair olan 608 sayılı kanunun beşinci maddesi mucibince İktisad vekâleti tarafından idare edilen taşocakları kısmına idhal edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İktisad vekili memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Petrol kanununun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Petrol hakkındaki 24 mart 1926 tarih ve 792 sayılı kanunun birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Mikdar veya evsaf bakımından petrol istih-saline müsaid olmadığı İktisad vekâletince tes-bit edilen asfaltlar, taşocakları nizamnamesi hü-kümlerine tâbidir. Ancak bu nevi asfaltlar vilâyet hususî idarelerine aid olmayıb bunların işletilmesine müteallik muameleler İktisad ve-kâletince ifa olunur.

MADDE 2 — Aynen.

MADDE 3 — Aynen.